

[Aytullahl-zma Mhmmmd Fazil Lnkrani](#)

Aytullah Mhmmmd Fazil Lnkrani (Hzrt Aytullah l-Uzma Hac eyx Mhmmmd Fazil Lnkrani) - slam
.dnyasnn v i mzhbinin byk alimi, mcthidi v mrcyi-tqlidi idi

AranNews- Aytullahl-zma eyx Mhmmmd Fazil Lnkrani 1310-cu hicri msi ilind (1931-ci .miladi) rann mqdds Qum hrind dnyaya glmidir

Alim z v valideynlri haqqnda buyurur: «Mn bu ailmizin drdnc oluyam v yalnzn mn ruhani oldum. Hl orta mktbd mllim biz “glckd n olacaqsnz?” adl ina mvzusu vernd mn yazdm ki, “ruhani olmaq istyirm”. z d bu szlri el bir dvr d yazrdm ki, o zamanlar ruhanilr bzilrinin «.nznrd alsz v yolunu azm kimi qiymtlndirilirdi

Cnb Mhmmmd Fzil Lnkrni znn thsil illrini bu cr xatrlayr: «rta mktbi qurtardqdan sonra slami elmlri yrnmy son drc rbtl baladm... rb dbiyyatnn orta v ali sviyysinin btn dvrlrini (kurslarn) yxsk sviyyd oxudum. “Yxsk sviyyd” demkd mqsdim budur ki, mn hr kitab drslrin gediadnda iki df oxuyurdum. vvlc mllim drsi sinifd tdris edirdi, drsdn sonra is hmin kitablarla bal dostlarmla yenidn mbahis edirdim. El buna gr d, drslrimd irli getdim v ilk dvrnin drslrini alt il rzind baa vurdum. Dqiq yadmdadr, on doqquz yam olanda Aytullah Brucerдинin xaric drslrind itirak edirdim. lk thsil gnlrind elmi mbahis etdiyim bir dostum var idi. Drslrimi onunla bhs edirdim. Qn soyuq gnlrind “mthhr hrmin” eyvannda aq havada mbahis etmy mcbur olurduq. Aytullah Brucerdi bir mclis dvt olunmudu. Mn d atamla birlikd bu mclisd idim. Aytullah Brucerdi “Mtvvl” kitabndan bir er oxudu v bu er haqqnda mndn sorumaa balad. Mn drhal cavab verdim. Bundan sonra o mn lli tmn pul hdiyy etdi. Bu mbl o gnldr ox dyr malik idi. Bel bir byk xsiyytin hdiyy vermsi mni daha da ruhlandrd v «.bundan sonra z drslrim v mllrim daha diqqtl nzart etmy baladm

Mhmmmd Fazil Lnkrani on bir il mddtind Aytullahl-zma Brucerдинin sul v fiqhın xaric drslrind, hminin doqquz il Aytullahl-zma mam Xomeyninin (r) drslrind itirak etmi, bu iki .elm mnbyindn son drc bhrlnmidir

O, Aytullah lllam Tbatbainin flsf v tfsir drslrind itirak edrk bu grkmli xsiyytin d maarif dolu .elm dryasndan imkan olduqca faydalanmdr

mam Xomeyni (rhmtullahi lyh) taut Phlvi rejiminin trtdiyi zlm v fsada qar mbarizy balayanda, Aytullahl-zma Mhmmmd Fazil Lnkrani n yaxn dost, sirda kimi onunla qdm-qdm hrkt edir. slam nqilabnn qlby atmas n yorulmadan faliyyt gstrir, Qum Elmiyy Hvzsının fal zvlrindn saylrd. Dflrl dvlt mmurlar trfindn tutularaq hbs edilm, axrda is “Bndri Lnge”y .srgn edilmidir. Orada drd ay qalandan sonra Yzd hrin srgn olunur v iki il yarm orada qalr Mhmmmd Fazil Lnkrani hvzy daxil olduqdan bir ne il sonra, 16 yanda ikn thsill yana tdris d balamdr. Uzun illr rb dili, mntiq, sul, fiqh v s. drslri tdris etdikdn v yzlr agird yetidirdikdn sonra Mkasib, Rsail v Kifay kitablarn tdris etmy balayr. Onun Kifay drslrind 600-700 tlb itirak edirdi. Bu drslr hvz tlbri trfindn byk rbtl qarlanr v , hvznin n mhur ustadlarndan hesab olunurdu. Hyatnn uyun dvrn xatrlayan Aytullah deyir: “rhi-lm” kitabnn rs blmsini tdris etdiyim vaxt drsd txminn 100 nfr itirak edirdi. Bir gn diqqt yetirib grdm ki, onlarn “.hams yaca mndn bykdr

Aytullah Lnkraniy gr, dini tlbriin tqad yalnzn ri dnir vasitsil tmin olunmaldr. Onun fikrinc, nyin bahasna olursa-olsun, elmi hvzlr he bir dvlt v hkumt bal olmamal v z tarixi, mnvi

mstqilliyini qorumaldr. Bir ne il vvl hvzy dvlt bdcisindn pul ayrmas bard sslnn bir tklif cavabnd bunu elmi hvz v onun glcyi n ciddi thlk hesab etmidi. Onun yrd tqadlr is mqlidlr (n tqlid ednlri) v digr mminlr trfindn dftrxanaya krln ri dnlr fndundndr mam Xomeyninin vfatndan sonra hvznin byk ustadar Aytullah Mhmmd Fazil Lnkraniy mrcit etdilir ki, mrcyi-tqlid lsun. Lakin lim qtiyytl bildirdi ki, Aytullah Gipayqani v Aytullah raki olan yerd baqalarn, yni nu n kmk dzgn deyil. Onlarn hr ikisinin vfatndan sonra, (1994-c ilin dekabr aynda) Ruhanilr cmiiyyti v onun ardnc Qum elmi hvzsinin Mdrrislr uras yeddi mcthidi mrcyi-tqlid kimi elan etdi. Aytullah Mhmmd Fazil Lnkraninin ad bu yddi .nfrlik siyahnn banda dururdu hidlrin syldiyin gr, Aytullah Fazil Lnkrani elmi drcsi, lim nfuzun baxmayaraq, atasnn .qulluunda hmi bir xidmti kimi dururdu eyx Mhmmd Cavad: "O, mrcyi-tqlid oldu vaxtdan bu gndk bir df d sorumayb ki, filan yerd mn tqlid ednlr n qdrdir? V yaxud mnim risalm ap olundu, ya yox? O, bir ne il hzrt Msumnin (s) hrmind imamlq etmidir. Dflrl deyirdi ki, minlrl tlnin iqtida etdiyi bu namazla, vllr kiik .”mscidd qldm namaz arasnda he bir frq yoxdur Aytullah zadarlq v bayram mclislrinin xurafatdan qorunmasna xsusi diqqt gstrib, znn byanatlarda v ri suallara verdiyi cavablarda zif rvaytlrdn istifad etmmy v dinimiz yad .olan ahng v slublardan kinmy armdr Aytullah mslmanlarn birliyi namin ediln mdarat tqiyyisini ri nqteyi-nzrdn dzgn bilir. Onun nzrin gr, bu mqsdli hli-snnnin camaat namazlarna iqtida etmk olar. Lakin bu he d istniln adamlarla kompromis getmk demk deyil. Msln, bir ne il nc Mdin hrindki Peymbr (s) mscidinim imam eyx Hzeyfi ilrin nvnn nalayiq szlr iltmidi. Aytullah Mhmmd Fazil bunu eidrkn bu mzmunlu bir byanatla x etdi: "Mn tvsiy etmidim ki, ilr Mscidl-hram v Mscidn-nbid qlnan camaat namazlarında itirak etsinlr. Bu tvsiym yen d qvddir. Lakin byan edirm "!"ki, mslmanlar arasnda tfriq salan bu xs iqtida etmk dzgn deyil O, bunu zn vzif bilir v ona gr d he ndn kinmirdi. Bilirdi ki, bu byanat onun hcc mrasimindki nmayndliyi n problemlr yarada bilr. obxtlikdn ox kemdi ki, Mdin hrinin miri Hzeyfini .imamalqdan azad etdi Aytullah Muhmmd Fazil Lnkrani uzun srn xstlikdn sonra 16 iyun 2007-ci il tarixind 76 yanda rann Qum hrind vfat edib. Aytullah Lnkraninin dfn mrasimi iyun aynn 18-i 2007-ci il tarixind mqdds Qum hrind keirilib v mrhum alim 7-ci mam Museyi-Kazm (-)n qz Hzrti .Msum (s.)-n mqdds hrmind dfn edilib